

ZEMPLÉN.

Társadalmi közlöny.

MEGJELEN HETENKINT EGYSZER.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmertlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
A kéziratok nem adatnak vissza.

A nyilt-térben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Hirdetési díj:

A hirdetéseknek minden egyes szó után 2 kr. fizetendő.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

Polgári fi- és leánytanoda Sátoralja-Ujhelyben.

A népiskolai közköztartás tárgyában kibocsátott 1868. 38. t. cz. 59. §. rendelete szerint azon városok községei, melyek kebelökben legalább 5000 lakost számlálnak, kötelesek, ha anyagi erejük engedi, polgári iskolákat állítani s fentartani.

Sátoralja-Ujhely városa 10,000 lakoson felül számlál, s ezért a nmg. m. kir. vall. és közokt. minisztérium ismételve sürgeté itt a polgári tanodák felállítását, míg végre ngos Árvay József kir. tanácsos, zemplénmegyei főtanfelügyelő ur ernyedetlen fáradozásainak, S.-a.-Ujhely városa lelkesítésének, képviselő s tanbizottsági testülete dícséretes buzgalmának sikerült elhatározni, miszerint czimzett város e szent célra évenként 400 forintnyi segélyezést nyújt, s azt esedékes részletekbeni fizetésekkel folyóvá tette ez évi áprilishó 10-ik napján 4. sz. a. kelt örök emlékezetre méltó végzésében.

Ezeknek folytán alulirott, mint grófi házaknál volt nevelő, felgymnasiumi gyakorlott tanár, miniszterileg képesített polgári fi- és leánytanodai szinte gyakorlott igazgató-tanár, a pestmegyei iskolatanácsnak — mint akkoriban fővárosi tanár — volt központi bizottsági tagja, jelenleg képezői tanár, Sátoralja-Ujhelyen saját költségemen nyitok felekezetenküli polgári tanodát fiuk és leányok számára, egybekapcsolva kereskedelmi-, ipar- és gazdasági tanodával, s Fröbel-kisdedovodával.

Tantervezet.

I. A 6 osztályú polgári fitanodában előadandó tantárgyak.

a) Kötelezett tantárgyak:

1. Hit- és erkölcsstan (minden felekezet számára az illető).
2. Anyanyelv: olvasás, nyelvtan, irálytan, irodalom ismertetése az osztályokban fokonként, szavalattan.
3. Hazai más nyelv: t. i. németnyelv a magyar ajkuaknak, magyar a német ajkuaknak.
4. Mennyiségtani tárgyak: szám- és mértan, könyvvitel, (egyes és kettős, az összes kereskedelmi tárgyak).
5. Történeti tárgyak: földrajz, történelem, alkotmány vázlat, statisztika, fokonként az osztályokban.
6. Természettudományi tárgyak: természetrajz, vegytan, természettan, mezői gazdaság és ipartan.
7. Jogi tárgyak: köz-, magán- és váltójog alapvonalai.
8. Művészeti tárgyak: szabadkézi- és mértani rajz, műrajz, technika, mintázás, faragás, öntés, víz- és olajfestés, magyar- és német szépírás, ének, műének, lovaglás.
9. Test- és fegyvergyakorlatok.

b) Rendkívüli tantárgyak azok számára, kik tanulni kívánják:

1. Latin, francia és angol vagy olasz nyelv, zene — zongorán vagy egyéb hangszereken; gyorsírás.

II. A 4 osztályú polgári leánytanodában.

a) Kötelezett tantárgyak:

1. Hit- és erkölcsstan (minden felekezet számára az illető).

2. Anyanyelv: olvasás, nyelv- és irálytan, irodalom ismertetése, az osztályokban fokonként, szavalattan.

3. Hazai más nyelv: t. i. németnyelv a magyarajkuaknak, magyar a németajkuaknak.

4. Mennyiségtani tantárgyak: számvetés, egyszerű és kettős könyvvitel, kereskedelmi és gazdasági számtan.

6. Történeti tárgyak: földrajz, történelem, az alkotmány ismertetése, kivonatos statisztika, mindezek kereskedelmi tekintetben is.

6. Természettudományi tárgyak: természetrajz, természettan, vegytan, a kereskedelemre, gazdaságra s iparra való tekintettel, konyhakerészet és háztartás.

7. Női munkák minden neme, fehér- és művarrás, szabadkézzel és gépen, ruhaszabás.

8. Művészeti tárgyak: szabadkézi és mértani rajz, a mértan elemeivel, víz- és olajfestés, mintázás női munkákra, magyar és német szépírás, ének, műének, táncz, ha kívántatik tornászati.

b) Rendkívüli tantárgyak:

Francia-, angol- és olasznyelv, zene zongorán.

Mindezen tantárgyak a nőnem rendeltetésének tekintetbevételéhez mért terjedelemben adatnak elő.

Ezen polgári fi- és leánytanodák a kereskedelmi, ipar és gazdasági tanodákat is magokban foglalván, az egybevágó tantárgyak mindenkinek nemi különbséggel, együtt és ugyanazon teremben; a szétágazó irányú tárgyak pedig a szerint, amint a tanoncok, kereskedők, iparosok vagy gazdák leendenek, külön órában és teremben adatnak elő.

A fitanodák a nótanodáktól egészen elkülönítettek.

Az intézet megnyitása 1876. évi január folytán, legfeljebb február elsején fog eszközöltetni.

A beiratások ezen értesítés közzététele után azonnal elfogadtatnak, sőt kéretnek bejelenteni; vagy

- a) a tek. városi főbírói hivatalnál, vagy
- b) a bármely felekezeti iskolaszék elnökségénél, vagy végre
- c) a jelen „Zemplén” lap tek. szerkesztőségénél, főútczán 9. szám a. udvarban földszint balra.

Fölvételnek kor és valláskülönbség nélkül helybeli vagy vidéki mindkét nemű tanítványok, kik érvényes bizonyítványt mutatnak föl arról, hogy az elemi 4 osztályt jó sikerrel végezték, vagy kielégítő fölvételi vizsgálatot tesznek. De fölvételhetnek ezeken kívül olyanok is, kik az elemi 4 osztályt csak nagyobb részben végezve, beiratják magukat a polgári tanoda előkészítő osztályába, mely szinte a fentebbi időben nyitattik meg a többivel.

Minden szükséges tankönyv és tanszer kapható lesz az intézet irodájában.

Előadási nyelv általában és rendszerint a magyar nyelv, szükség esetében azonban németajkuaknak, kivált kezdetben német is lehet.

Tandij egy egész tanévre 30 frt, és félévi vagy havonkénti részletekben fizethetik előre.

Szegények a hitelesen igazolt körülményekhez képest meghatározandó vagy végkép elengedendő díjak mellett oktattatnak.

Vétetnek föl növendékek mindkét nemből — elkülönítve, külön felügyelet alá, bennlakásra és ételmezésre is, egész tanévre a tandij beleszámítá-

sával 300 frtért. Ezeknél a ruházati és ágynemű ellátás egészen a szülők szabad tetszésére bízatik.

A 300 forintért jár az egész tanévi tanítás, naponként két reggeli, ebéd 3—4 étellel, uzsonna, esteli 2—3 étellel, magyar zamatu s tápláló konyha szerint; egészséges szállás, fűtés, mosás, tisztogatás, szolgálat, ruhaigazítás és foltozás, orvos és a leggondosabb ápolás, általában oly gondviselés, ellátás és bánásmód, miszerint a szülői házat megcsinálni alapos oka senkinek ne legyen és rövidséget, hiányt senki ne szenvedjen.

Vétethetnek föl növendékek félig bennlakásra és ételmezésre is, akként, hogy egyik reggeli, ebéd és uzsonna benn adatik, estelire pedig és éjre szülőihez tér a növendék. Ezek a tandij beszámításával 15 forintot fizetnek havonként.

Minthogy ezen intézetben a tanítás a neveléssel és az illemes társalgási modor előadásával folyton egybekapcsolva eszközöltetik, legkívánatosabb, hogy a künn lakó növendékek is — amennyire lehet — reggeli 8 órától kezdve a tanórák bevégeztéig, kivéve az étkezési időket, benn legyenek, ha csak a házi körülményeknél fogva másként nem rendelkeznek a szülők.

Az intézet a felsőbbiségek engedélyével és úgy nyitattik meg, s a törvények értelmében úgy kezeltek, hogy a bizonyítványok nyilvános hitelességgel s érvénnyel birjanak.

Minden tanév végével nyilvános vizsgálatok tartatnak, melyek mindannyiszor kellő időben fognak a felsőbbiségnek s illető hatóságoknak bejelentetni, s melyekre nyilvános hirdetések és meghívások fognak eszközöltetni.

III. A kisdedovodába

Fölvételnek a 6 éves kort el nem ért mindkét nembeli gyermekek valláskülönbség nélkül. A havi tandij 1 frt. — 1 frt. 50 — 2 frt. lehet. Az intézetben annyi nappali órát tölthetnek, mennyit a szülők vagy gyámok meghatároznak. A tanítás magyar és németnyelven történhetik. Minden tantárgy csupán kezdetleges elemeiben és kizárólagosan nézletileg, gyakorlatilag kezeltek, mulattató előadás, játékszerű foglalkozások közt, a leggyöngédebb bánásmód mellett, úgy, hogy a kisdedeknek az egész nap kedves időöltésükre szolgáljon.

Mind a kisdedovodáról, mind a felsőbb tanodákról a további részletes értesítések a megnyitás alkalmával fognak közöltetni.

Sátoralja-Ujhelyen, decz. 9. 1875.

ŐRI G. GYÖRGY,
tanár.

Sátoralja-Ujhely, december 15-én.

Megyénk közelebb tartott bizottsági nagy gyűlésének legnevezetesebb tárgya azon két indítvány volt, melyet Bajusz József és Vladár Kristóf megyebizottsági tagok tettek. Az első a közigazgatási bizottságokról szóló törvényjavaslat, mint a megyei önkormányzatot alapjában megingató intézmény ellen irányult, a másik pedig az önálló vámterület ügyében emelkedett. Mindkettőt nézve az indítvány csaknem egyhangulag elfogadtatván, az elsőnek elejtése az utóbbinak pedig kereszttülvitele tárgyában felirattal járult a megye a képviselőház elé. A közigazgatási bizottság elleni felirat így szól:

Mélyen tisztelt képviselőház! A nagymltgu belügyminiszter ur által, a mélyen tisztelt képviselőházhoz benyújtott közigazgatási bizottság iránti törvényjavaslattal szemben a megye bizottsága azon aggodalmat táplálja, hogy azon törvényjavaslat a célznak, melyért készült, nem fog megfelelni, a köz-

igazgatás gyorsítására s annak egyszerűsítésére befolyással nem lenne, nemcsak, de sőt a megyei önkormányzattal sem lévén összeegyeztethető, a központosítás elvének egy lépcsőjét képezendi, s az önkormányzatnak megsemmisítéséhez vezet.

Nem akarjuk ez aggodalmunkat bővebben indokolni, mert véleményünk mellett hangosan szól az országszerte hallható közvélemény, pedig közvélemény érlelése, megállapítása nélkül, átmenetknél régiebb intézményekről újabbakra minden kísérlet veszélyes, s kétszeresen veszélyes az, mely a nemzet vérel egybe nőtt intézményeknek gyökeres átalakítását czélozza.

Az 1870. 42. t. cz. életbeléptetése által már nem csekély megrázkódtatásokon vezetettünk át s hiányait annak is érezzük, s most újabb anélkül, hogy nyilvános megvitatások folytán kellőképen előkészített tervvel állnánk szemben, oly törvényjavaslat terjesztett a mélyen tisztelt képviselőház elébe, melynek hiányai legalább a megye közönységét méltó aggodalomra készítetik.

A törvényjavaslat hiányait részletezni nem szándokunk, említés nélkül nem hagyhatjuk azonban annak egynemelyikét.

A nagymélt. belügyminiszter ur törvényjavaslatának indoklása szerint a törvényjavaslat egyik rendeltetése lenne a közigazgatás menetét gyorsítani, s egyszerűsíteni; tekintve azonban, hogy a bizottság nem végrehajtó, de intézködéstülett, természetesen a végrehajtásban gyorsaságot előidézni hivatva nem lehet, s továbbá a közigazgatási bizottság oly különféle elemekből tervezteik egybeállítatni, hogy annak nehézkes s a birokratikus munkát szaporító működését bővebb indoklás nélkül látni lehet, mely okoknál fogva a bizottság azon rendeltetését, hogy a közigazgatást gyorsítsa, egyszerűsítse, e megye közönysége bekövetkezőnek nem véli.

A megye aggodalmainak egyik okát képezi továbbá azon körülmény is, hogy a közigazgatási bizottság által a bíróságok szervezéséről szóló törvény alapeszméje támadtatik meg, s oly kisérletekhez fog az vezetni, melyek illusziussá teszik a bírói függetlenséget s alá szállítják a bírónál nélkülözhetetlenül szükséges erkölcsi hitelt.

Ha az érdekelt törvényjavaslatnak csak ezen hiányait észleljük, elegendő, hogy az ellen aggodalmakat tápláljunk; tekintve azonban annak szerintünk jelentékenyebb hibáját t. i. hogy a megyei önkormányzattal össze nem egyeztethető, hogy az a megye közgyűlésének hatásköréből lényeges teendőket elvon, hogy a megyei közigazgatás vezetését a törvényjavaslat 12. §-ának a) pontja értelmében a közgyűlés rendelkezése alól elvont közigazgatási bizottságnak hatáskörébe helyezi át, s ez által a közgyűlésnek az adminisztrációra való befolyását a semmire szállítja alá.

Erkölcsi kötelességét vélte teljesíteni a megye, midőn decz. 9-iki közgyűlésében 8472. sz. a. kelt határozatával az elősorolt okoknál fogva hódolatteljes feliratot intézni határozott a mélyen tisztelt képviselőházhoz, melyben azon tiszteletteljes kérelmének ad kifejezést: hogy a mélyen tisztelt képviselőház módokat keresni kegyeskedjék, miszerint a közigazgatási törvényjavaslat elejtésével a nemzet aggodalmi újabb törvényjavaslattal eloszlattva legyenek.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1875. évi decemberhó 9-én tartott bizottsági közgyűlésben.

Zemplénmegye közönysége nevében:

MATOLAY ETELE.

Zemplénmegye alispánja.

A „Zemplén” tárczája.

É s z a k o n.

— Folytatás. —

IV. Abo—Stockholm—Trollhätta—Göteborg.

A jó sors kedvezett s a tengeren is kellemes emberekkel hozott össze. Először is egy tisztos svéd öreg urral ismerkedtem meg, ki szerencsémre tudott németül; aztán egy szentpétervári öreg urral és leányával, kik franciaúl és németül is beszélnek; majd két belga fiatal férfiával Charlesroi-ból, kik szíves emberek. Összeállottunk társaságnak, s egész nap kedélyesen társalogtunk a hajón, később pedig Abo városán, anélkül, hogy tudtuk volna egymásról: kik és mik vagyunk.

Hajónk fel- és lerakodás végett d. u. négy órától éjféltéig állván Aboban, (finnül: Turku,) kiszálltunk megnézni Finnország legrégebb, legnevezetesebb s most legkereskedőbb városát. Gyönyörűn fekszik, hegyes, sziklás vidéken. Elmentünk vacsorálni egy nyilvános mulatóhelyre, hol a két belga: Martial Chapel és Nic. Cambier kezdték meg a vendéglést francia borral. Magam is szerettem volna viszonzni egy kis jó magyar termékkel, de attól

Az önálló magyar vámterület hiveihez!

Az önálló magyar vámterület ügyében működő bizottság egy körlevelet intéz a közönységhez. Hozzánk is beküldetett e körlevél és mi sietünk azt e helyen azon kérelemmel közölni lapunk t. olvasóival, hogy azt mindenki, kinek e lapok kezébe jutnak, magához intézettnek tekintse. A körlevél így szól:

T. cz.

Az Ausztria és Magyarország között fennálló vám és kereskedelmi szerződés 1876 végével felbontható lévén, a törvény által előszabott alkudozások annak megújítása végett kezdetüket vették.

Hazánkban a közfigyelem e nagyérdékű vámkérdésre van fordítva, mert mindenki meg van róla győződve, hogy a létező szövetség Magyarországra néle felelté káros és hogy a kérdés megoldásának módja nemzeti jövőnk gazdasági és pénzügyi alakulására döntő befolyással lesz.

Ausztriában e vámkérdés hónapok óta erős izgalomban tartja a kedélyeket s nyilatkozatokra indítja a kormányt, a törvényhozást, a testületeket és a népet. Illó, hogy Magyarország közönysége is tájékozást szerezzen magának az iránt, mit kívánnak érdekei, s kifejezést adjon követeléseinek.

E szempontból kiindulva nézeteinket e tárgyról a következőkben foglaljuk össze s ajánljuk t. (czimed) becses figyelmébe.

1867-ben a kiegyezés megkötése alkalmával Magyarország a vámkérdés tekintetében azon kényserhelyzetben volt, az absolutistikus kormány épen a megelőző években, többnyire tíz évi időszakra kereskedelmi szerződéseket kötött volt a legtekintélyesebb külállamokkal, Németországgal, Angliával, Franciaországgal, Olaszországgal; melyek az egész monarchiára kötelező modorban kötötven, a külön vámterület felállítását épúgy mint a tarifáknak hazánk érdekeinek megfelelő revisióját nagyon megnéhezítették, mindaddig, míg ama szerződések lejártak. E szerződések felmondásának ideje elérkezett. Akkor — eltekintve a politikai okoktól s az azóta megváltozott gazdasági helyzettől — a magyar államférfiak beérték azzal, hogy az 1867. VII. és XVI. tczikkekben teljesen fentartották a magyar állam önálló intézkedési jogát a vám- és kereskedelmi ügyekben, és hogy az Ausztriával kötött szövetségben az előtalált status quo fentartását csak öt évre ígérték meg, azontul szabadságában állván Magyarországnak e vámszerződést felmondani s a vámközönységet felbontani.

A tapasztalás bebizonyította, hogy eme vámszövetség Magyarországra nézve felelté hátrányos. Igazságtalan a közös vámjöveldelmek quota arány szerinti megosztása, mert a fogyasztás nem az adómenynység hanem inkább a népszám szerint becsülendő.

Igen tetemes, évenként milliokra menő kárt szenved a magysr kincstár továbbá a fogyasztási adóknál, és állam monopoliuoknál, melyek nem képeznek közös jövedelmet, de a vámközönység folytán, osztrák sör és cukor, de sőt szivar és só is tömegesen hozatik be Magyarországra, melyek után a fogyasztási magyar polgár az osztrák kincstárnak fizeti. Azonfelül az osztrák cukor és sörkivitelnél az osztrák fogyasztási adó visszatérítésénél a magyar kincstár megrovatik a 32% quotával s tehát készpénzzel segíti elő az osztrák gyártmány kivitelét.

Még nevezetesebb hátrányt szenvedett a magyar állam pénzügye és közgazdasága az által, hogy a hazai törvényhozásnak kezei kötve voltak a közvetett adók rendszerében. Ennek következménye lón, hogy a különböző termelési viszonyok miatt a magyar czukorgyárak

féltem, hogy kudarcot vallok. Félttem még akkor is, midőn az étlapon feljegyezve találtam a „tokajit” Nekivágtam azonban. Ara kilencz marka (frank) volt. Egy meszelyes üvegben e felirattal: „Feiner Tokayer Ausbruch von Paulugy Pressburg.” Képzhetni örömmel, midőn pompás, háromputtonos magyar asszubbóval vendégelhettem utitársaimat. Nem adtam volna ötven frankért. Még az orosz kisasszonynak is izlett.

Volt a hajón egy eredeti találkozásom is. Nagyot aludva szép kékbársonyu cajute-ömben, egy vad, néma angollal, ki a világért sem ejtett volna ki egy szót sem, reggel siettem ki a hajó fedélzetére, nézni az ezer meg ezernyi kopár gránit sziklát, melyek közt halad a hajó egész Aboig. Egyszer csak körülnézve, mit látok? egy nagy csomó bártfai kosarat. Rögtön gondoltam, hogy okvetlenül itt kell lenni e kosarak mellett egy bilozsevai (Bártfa mellőli) tót atyafinak is. Ott is volt. Mint meg volt lepetve, midőn hozzá menve, kérdezém: „Ta o Bilovezsi co noveho?” (Hát Bilozsevaiban mi újság?) Az atyafi még husvét előtt indult utnak hazánkából többedmagával, négyezer forint értékű kosárral. Rewalban oszlottak szét már régebben s ő utóljára Helsingforsban árult, most pedig megy Aboha a nélkül, hogy csak egy szót is tudna, akár svédül, akár finnül. De bezzeg megtanult ám számítani jól,

egynéhány kivételével üzletüket beszüntették s a kincstár és mezőgazdaság is egyik nevezetes jövedelmi forrásától fosztatott meg, mely külön vámterület s alkalmas adórendszer mellett szép virágzásnak nézett elébe. A szeszgyártás mezőgazdasági iparát is az alacsony gabnaárak dacára nem voltak képesek törvényhozási helyes intézkedések által ápolni, mert a vámközönység folytán a szeszadó szabályai az osztrák szeszgyárak termelésének kedveznek a magyar ipar rovására. A szeszadónak évről-évre csökkenése budgetünkben fényes tanúbizonyságot tesz állításunk igazsága mellett. Egyébb indirekt adónemeknél sem folytathatván érdekeinknek megfelelő adópolitikát, kormányaink kénytelenek voltak a nagyobb államkiadások fedezésére mindig csak a direkt adókat emelni s újra és újra az adókkal amúgy is súlyosan terhelt földbirtokra és házbirtokra, mint legkézzelfoghatóbb és jövedelmi forrásra rakni a deficitek fedezésére követelt új adó nemeket.

Nem kevésbé mint az államkincstárra, károsnak bizonyult a vámközönység a magyar nemzetgazdaságra nézve.

Minden belföldön termelhető czikkre vetett vám védvám természetével bír, a mennyiben a külföldi árut a vámtétel összegével megdrágítja s a belföldi termelőnek a piacot a vámtarifa határáig biztosítja. Az átörökölt s közössé tett osztrák vámtarifa Magyarország meghallgatása nélkül s kizárólag az osztrák nagy-iparosok igényeinek tekintetbevételével keletkezett az osztrák iparczikkeknél nemcsak finanszvámkokat, de határozottan védvámteleteket foglal magában. Ezen védvám gyakorlati hasznát kizárólag az osztrák gyári ipar vette, mely két évtized alatt s az utolsó pénzváltásig rendkívüli lendületet nyert, miglen Magyarországon semmiféle ipar nem keletkezhetett, mert a magyar piac végtelen át volt engedve az osztrák termékek behozatalának. Ausztriának a nagyobb tökemennyiség, az o. n. bank bő hitelforrása, az olcsóbb kamatláb, a képzettebb munkaerő monopoliuot biztosítottak a magyar piacon minden iparterményére vonatkozólag s a magyar vállalkozó pénzhány és hiteldrágaság folytán mindannyiszor kénytelen volt üzletével felhagyni, valahányszor az egyenlőtlen harcot megkisérté.

De nemcsak, hogy Magyarországon gyárak nem keletkeztek, s ha keletkeztek megbuktak: a hazai kis-butorok az u. n. mesteremberek is elveszték keresetük nagy részét. A vasutak kiépülvén, az osztrák gyári terményeket olcsón elszállítják mindenhol a országban, hova azelőtt el nem hatoltak, s a városokban a kis iparosok tömegesen elveszték kenyérkeresetüket a nélkül, hogy módjukban volna munkaerejüket a nagy ipar terén érvényesíteni. A nagy hódítás tehát, melyet az osztrák gyáripár a múlt évtizedekben a magyar piacon tett, a magyar városok rovására s a fejlődő polgári elem megrontásával járt; a haszon pedig, melyet a kis iparosoktól elvett, az országból kivándorolt.

De nagy kárával volt a vámközönység és az osztrák iparosoknak adott védvám az összes magyar közönységnek is, mely mint fogyasztó leginkább az osztrák árak vételére volt szorítva. Mert minden forintot, melylyel a védvám folytán az osztrák gyáros drágábban adta nekünk czikkét, a magyar fogyasztó fizette meg anélkül, hogy a gyáros e nyeresége az országban megmaradt s adóképeségünket növelte volna. A fogyasztó érdeken tehát közös védvám nincs, mert az sok iparczikket olcsóbban vásárolhatna, ha önálló vámterület mellett a külföldi vagy osztrák áru olcsóbb fianszvámtétellel rovatnék meg a magyar határon, mint minővel most a közös védvámtelet szerint mérőva van.

[Vége következik.]

marka és penny szerint. Egész parlagi pénzügykapacitás lehet, mert tőlem azt is kérdezte: hogy az orosz rubelnek vajjon milyen most az árfolyama? Soha sem tudja az ember, hogy hol és mily minőségben bukkán egy-egy honfitársára.

A svéd partok felé haladva, a hajó számtalan erdős sziget közt halad. Mennél közelebb a part, annál több a sziget, Stockholm környékén megannyi park, nyaralókkal tele. A megérkezés a svéd fővárosba majdnem olyan szép, mint a konstantinopolyi, habár a Bosporus látványát e földön nem közelíti meg semmi. De Stockholm is festőileg fekszik, kivált ha a Mosebaken-ről nézzük, mely olyanforma magaslat, mint a budai várhegy. A szép látkép, nagy fogadónk disze s este a „Djugarden” Hasselbacken nevű gyönyörű mulatókertje mindjárt a legkellemesebb benyomást tették rám. E benyomás közé azonban komikus vonások is vegyültek a svéd nyelv nem tudása miatt. Az uti könyvek nem mondanak igazat, midőn állítják, hogy itt a francia és német nyelvvel is lehet boldogulni. De-hogy lehet. Midőn a pinczértől enni kértem s szájamra mutattam, hozott szivart; midőn lerajzoltam neki a tojást, komoly képpel s egy „ahá”-val rohant el, hogy aztán valami gombóczzélvel térjen vissza.

Hanem még az én „Schweden” czimű uti köny-

Tekint
október 10-én
verseny tartato
eredményét az
zölni; de mint
czi leégettek
mecczen a tü
kiosztó-bizotts
még jelen idő
elnökehez tété
összegezől, val
befolyt pénzek
dításáról a m
nökség részlet
innét van tel
illetve jövedel
lehetett olvas
revéteit tettél
kedves kötele
verseny ered
lapja olvasó

A hang
Klobusiczky
dor B.-Szerd
K.-Helmezzr
5 frt, Héthy
lan Bacskábó
2 frt, Szalán
Márk Lelesz
ból 1 frt, Sz
dor Kis-Vár
szágbíró 50
Stamez Lajos

Felüliz
Bélyből 25 f
frt, Mayer R
zsef Bélyből
Veigel Imre
ból 1 frt, Sz
frt, Dóbe
Pál 1 frt, M
István Szent

Belépt
biekkel egy
felvett jegyz
118 frt. 23 k
tisztá jöved
hangverseny
könyvradom
vagyis az a

Midőn
a Király-H
hangverseny
szersmind a
adakozók, f
s áldozatk
nek a köny
mellett mel
s kiosztó-b

Több
közel napo
erkölcsi el
eklatáns je
biztonság

vem írója
stockholmi
szébb épül
szép volna
seje csupa
főnemes v

A m
giségeinek
rendű. s a
pekre s a
égést nag

A
kezdett. A
s mi —
és Carlsb
haza. Ezt
hegyes, sz
ben tettü
nyaralók é
Stockholm
jártam itt
hallám h
sem talál

Az
ban, hol
vendégne

Árverési hírdetmény.

Alexander Emánuel csödtömögéhez tartozó s.-a.-ujhelyi 776. számú tjkönyvben 1956. 1957. hr. sz. alatt, a rongyvai nagyhidontul helyezett, 1100 frtra becsült ház és belhely, továbbá azon tömeghez tartozó a kis-toronyai 96. sztkönyvben 588. hr. sz. alatt jegyzett 1092 frt. 50 kr. becsértékű szőlő birtok és borház a csödválasztmány által árverelendő lévén, árverési első határidőül **jövő 1876. évi januárhó 17-ik napjának d. e. 9 órája**, második határidőül 1876. évi februárhó 17-ik napjának d. e. 9 órája, s mindkét árverés S.-a.-Ujhelyben a városházához tüzetik ki; miről venni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek és becslési iratok alolirt tömeggondnoknál S.-a.-Ujhelyben megtekinthetők, s hogy a két birtoktest külön-külön fog árvereltetni és első határidőben becsáron felül, másodikban azon alól is eladandó lesz. Kelt S.-a.-Ujhelyben 1875-ik évi decemberhó 4-ik napján.

Ördög Mihály,
csödtömög gondnok.

2-3.

Árlejtési hirdetés.

Tokaj város főutcáját kiburkoltatni elhatározván, a 24165 frt 19 krra összes vonaltery szerint kiszámítandó felerészének kiburkoltatását már az 1876. év folyamában végrehajtani kívánja, e munkálatra pályázatot hirdet, s árlejtési határidőül **1876. év január 20-ának délelőti 9 óráját** a városházához tüzi ki.

Vállalkozni kívánók ez árlejtésre azzal hivatalnak meg, hogy a költségvetési 12000 forintnak megfelelő bánatpénzzel legyenek ellátva, valamint hogy zárt ajánlatokat is ily bánatpénzzel ellátva, s oly kijelentéssel írásba tétele mellett nyújtsák be, miszerint a burkolási tervet s feltételeket teljesen ismerik.

E terv s burkolási feltételek 1875. év decz. hava 20-ik napjától Tokaj város városházánál fognak kitétetni, s az árlejtési napig vállalkozni kívánók által megtekinthetők, sőt le is másolhatók lesznek.

Község képviselőtestülete
rendeletéből:

WÁRADY ADALBERT,
városi főbíró.

2-3.

Első magyar gácsor. vasut.

Hirdetmény.

Az igazgatótanácsnak van szerencséje az első magyar gácsországi vasut tisztelt részvényeseit az **1876. évi januárhó 14-én** délelőtt 10 órákor az alsó-ausztriai kereskedelmi kamara termében (Bécs, uri-utca 14.) megtartandó **harmadik rendkívüli közgyűlésére** meghívni.

Napirend:

1. Elhatározás az 1875. évi 40. magyar t. cz. alapján felemelt állami biztosítéknak megfelelő elsőbbségi kölcsön fölvétele iránt, valamint az alapszabályok e részbeni módosítása.

2. Elhatározás az 1874. évi 46. magyar t. cz. alapján fölveendő új beruházási kölcsönben leendő részvétel iránt.

Azon részvényes urak, kik legalább 25 részvény birtokában vannak, s szavazati jogokkal, élni kívánnak, fölkéretnek: miszerint az alapszabályok 40. 42. §-ai értelmében részvényeiket legfeljebb 1876. évi januárhó 6-áig az első magyar gácsországi vasut számvevőségénél Bécsben, IX. ker. Kollin-utca 17. sz. a. vagy pedig a cs. k. szab. osztrák hitelintézetnél Bécsben két szám szerint rendezett s a benyújtó által aláírandó lajstrom mellett — melyek az említett két intézet pénztárainál ingyen kiszolgáltatnak — betegyék. E lajstrom egyik példányát a letéteményező, a közgyűlésre érvényes igazolási jeggyel együtt veendi, mely lajstromnak visszaszolgáltatása mellett a részvények a közgyűlés megtartása után vissza fognak adadni. Meghatalmazás esetében a hitelesítendő vagy legalább két tanu által láttamozandó fölhatalmazás legkésőbb 2 nappal a közgyűlés egybejövetele előtt a társulati irodában lesz előmutatandó.

Bécs, 1875. évi decemberhó 7-én.

2-3.

AZ IGAZGATÓ TANÁCS.

Hirdetmény.

Jövő 1876. évi január 1-ével az első magyar gácsországi vasut vonalain **épület- és szerzőszámfára** nézve teljes kocsirakományokban való föl adásnál új különleges (8. számú árszabás lép érvénybe, mely időponttól fogva ez említett cikkre nézve a 2. számú különleges árszabásban foglalt s eddig érvényes tételek megszüntetnek

Ezen új árszabás példányai egy a társulati állomásokban, továbbá a przemysl-i üzletvezetésénél, valamint az igazgatóságánál (Bécs, IX. Kollin-gasse 15. sz.) ingyen kaphatók.

Bécs, 1875. évi decemberhóban.

2-3.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Magyar-északkeleti vasut.

Hirdetmény.

A bátyu-munkácsi vonalrész eddigi menetrendre **1876. év januárhó 1-től kezdve** érvényen

kívül helyeztetik és ugyanezen naptól kezdve az alábbi menetrend fog alkalmaztatni.

Menetrend.

Bátyu-Munkács felé.
(közlekedik a 211. sz. vegyes vonat)

Bátyuról	indul	3 óra 12 perc	d. u.
Strabico-Gorondról	"	4 " 2 "	d. u.
Munkácsra	érkezik	4 " 42 "	d. u.

Munkács-Bátyu felé.
(közlekedik a 211. sz. vegyes vonat)

Munkácsról	indul	11 óra 30 perc	d. e.
Strabico-Gorondról	"	12 " 15 "	d. u.
Bátyura	érkezik	1 " —	d. u.

Mindkét vonat csatlakozik Bátyun a 11. és 12. számú vegyes vonatainkhoz.

Budapesten, 1875. decemberhóban.

2-3.

A VEZÉRIGAZGATÓSÁG

Magyar-északkeleti vasut.

Hirdetmény.

Ezennel van szerencsénk a t. cz. utazó közönség tudomására hozni, hogy **1876. év januárhó 1-től kezdve** a s.-a.-ujhely és legénye-mihalyi között eddig közlekedett 415 valamint az ungvár-csapi vonalrészén közlekedett 313., 314., 315. és 316. számú vegyes vonatokat beszüntetjük.

Nevezett naptól kezdve tehát a 22. számú vegyes vonathoz jegyek sem Legénye-Mihalyig, sem pedig az első magyar gácsországi vasut állomásaira nem fognak kiadni.

Budapesten, 1875. december havában.

1-3

A VEZÉRIGAZGATÓSÁG.

Hirdetmény.

S.-a.-Ujhely város képviselő testülete által közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező „Ó-Kaszinó“ szálloda összes felépítményei és korcsmáltatási jogával együtt, **foljó 1875. évi decemberhó 27. napján** délután 3 órákor a városháza tanácsstermében nyilvános árverésen 1876. évi áprilishó 24-étől három egymásutáni évre bérbe fog adadni. Az árverési feltételek a város házában bármikor megtekinthetők.

S.-a.-Ujhely, 1875. deczem. 9.

1-1.

STULLER ANTAL,
főbíró.

KÖNYVKERESKEDÉSI ÜZLET-ÁTTÉTEL.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására juttatni: miszerint **könyvkereskedésemet f. évi dec. 1-től fogva a „Vadászkürt“ vendéglő-épületbe tettem át.**

Midőn az eddigi, irántam tanusított bizalom és pártfogásért mély hálámot kifejezem, — valamint eddig, ugy ezután is egyedüli törekvésem leendő a bennem helyezett bizalomnak minden tekintetben kielégítőleg megfelelni.

A kor igényeihez képest ujonnan berendezett s bővített **könyv-, mű-, hangjegy-, író-, rajzszer- és papirkereskedésben az irodalom összes ágai minden művelt nyelven** lehetőleg képviselve vannak; *válogatott izlésteljes műtárgyak, hangjegyek a kezdettől a classicus zenéig, mindennemű író-, rajzszer és papírosok* a g y b a n és kicsinyben a lehető legjutányosabb áron kaphatók.

Dúsan felszerelt raktárban **karácsoni és ujévi ajándékok** is találhatók ugy kicsinyek, mint felnőttek számára.

Végül 6800 kötetnyi magyar, német és francia könyvekből álló **kölcsön-könyvtáramat** a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva — vagyok

Sátoralja-Ujhelyben, 1875. december hóban

illő tisztelettel

Lóvy Adolf,
könyvkereskedő.

3-3

Előfizetés
Egész évre 6
Félévre 3
Negyedévre 1
Bérmentelt
csak ismert
fogadtat
A kéziratok
vissz
A nyilt-tér
három hasábo
sor díja

Az ipari o

Kassán dec.

A szá
mellett, mely
elhanyagolt
szövetségének
lehangoló jel
az iparos os
súlyed, hata
egészen eiv
elszegényedi
házi foglal
önfenntartása
mennyi-anu

Ezen
feltünőbb te
szen elarasz
ausztriai ip
szerübb czil
ki a bécsi g

Igy es
gesebb csip
gok, a röv
forint költe
nyi árban l
tek alakjáb
roljuk vissz

S dac
ipar az, me
tétett, sőt
végelsnylő

Anná
minden oly
bárhonnan
bármely ut

Ily s
azon szöve
ipart terjes
legközelebb
télyes férfi
kedelmi m
sat, s mely
által arra
központok
iparosok f
tanitónok
közsegra o
lalkozások
ott elhany
melvények
titóul szol
nél; — el
mindenekt
képességé

Ezen
teri biztos
részein m
ményeket

S né
eredmény
let tett
rezni, s 8
Gömör, S
lete, Torn
rült a „f
ipart
hozni.

Eze
idáig ma